

Ako sa v Prešove nesúťaží

[Radovan Kazda](#) [1]

15.06.2014

Ak to „klapne“ podľa predstáv vedenia mesta, Prešov predlíži zmluvu na skládkovanie odpadu so súkromnou firmou už na 36 rokov – bez súťaže.

Mesto Prešov [navrhuje na pondelkovom zasadnutí zastupiteľstva schváliť návrh už deviateho dodatku k zmluve o skládkovaní tuhého domového odpadu](#) [2], ktorá bola uzavretá ešte v auguste roku 1996. Bez súťaže tak mesto plánuje predĺžiť zmluvu so súkromnou spoločnosťou o ďalších 18 rokov, až do roku 2032. Dohromady to bude už 36 rokov trvania tejto zmluvy mesta so súkromnou spoločnosťou – bez toho, aby sa mesto pokúsilo vygenerovať lepšiu cenu v súťaži.

Dotyčnú zmluvu chce s mestom predĺžiť spoločnosť OZÓN Hanušovce. Na jej skládke končí prešovský komunálny odpad, po tom, čo ho mestské technické služby zvezú na prekládkovú stanicu spoločnosti DUTEKO, ktorá ho následne dopravuje na skládku.

Takto to v Prešove „funguje“ už 18 rokov, pričom zmluvy OZÓN-u s mestom, ako aj zmluvy oboch firiem s technickými službami sa neustále dopĺňajú dodatkami. Tým sa nielen predlžuje ich platnosť, ale zvyšuje sa v nich aj cena služieb - a zároveň sú čoraz menej prehľadné. Mesto teda systematicky koná „na hrane“ zákona o verejnom obstarávaní.

Obe spoločnosti [patrí do skupiny podnikateľa Miroslava Remetu](#) [3], ktorý [nedávno získal gigantickú štátnu zákazku na tunel Višňové](#) [4].

Tentoraz zástupcovia z OZÓN Hanušovce navrhujú, že v rámci predĺženej zmluvy vybudujú linku na prípravu alternatívneho paliva (I. časť investície) a závod na zhodnocovanie časti komunálneho odpadu, čím by sa mal znížiť objem odpadu, ktorý skončí na skládke, o polovicu (II. časť investície). [Závod by mal z komunálneho odpadu vyseparovať niektoré časti](#) [5], z ktorých následne splyňovaním vyrobí olej, elektrickú energiu a teplo.

Existuje niekoľko dôvodov, pre ktoré by mesto malo od svojho zámeru ustúpiť:

1.) Mesto by nemalo nútiť obyvateľov Prešova, aby najbližších 18 rokov platili za výstavbu a prevádzku závodu súkromnej firmy. Dodatkom k zmluve ich však práve k tomu zaviaže. Podobné donucovacie nástroje pritom pripravuje vláda na celoštátnej úrovni, najmä plánovaným zvyšovaním poplatkov za uloženie odpadu na skládku. Prešovčania však budú platiť dvakrát, za obe regulácie – za štátnu i mestskú. OZÓN Hanušovce pritom zdôvodňuje pred poslancami svoj zámer tým, že treba splniť „ciele programu odpadového hospodárstva mesta na roky 2011-2015“ a „stabilizovať cenu“. Závod však bude stáť najskôr o dva či tri roky, teda po skončení programu.

2.) **Pravdepodobnosť, že sa firme naozaj podarí postaviť zmieňovaný závod na zhodnocovanie odpadu, sa limitne blíži k nule.** Projekty „splyňovania“ odpadov (pyrolýzou) sa na Slovensku nedarí presadiť, verejnosť zamietla už desiatky takýchto snáh investorov. Navyše, o tejto technológii, ktorú prezentoval investor, existuje veľmi málo informácií. Zástupca firmy uviedol zhruba iba toľko, že „ide o technológiu, ktorú vyvíjali vedci na Slovensku a v okolitých krajinách“. Ďalej: technológia si vyžaduje umiestnenie tepla. To býva pri hľadaní umiestnenia podobných prevádzok obrovský problém, ktorý si poslanci možno neuvedomujú. OZÓN Hanušovce sama priznáva, že to nemá vyriešené. Ďalej: zástupca firmy uviedol, že plánuje t'ažiť aj uložený odpad zo skládky. To však súčasná legislatíva neumožňuje, ani neplánuje umožniť. Ďalej: celková kapacita zariadenia má byť 20 000 ton alternatívneho paliva, čiže vstupné množstvo odpadov do technológie bude potrebné na úrovni 40 000 ton ročne. Mesto Prešov však produkuje len niečo pod 30 tisíc ton odpadu, zvyšok by musel investor dovážať do „prípravne odpadov“ v mestskej časti Cemjata z okolia. Nevedno, aký bude dopad na životné prostredie, ako ani to, či má takýto objem odpadu firma už vôbec zazmluvnený.

3.) **Prešov si v dodatku okliešťa možnosť vypovedania zmluvy.** Právo odstúpiť od zmluvy má len vtedy, ak realizácia investície nezačne do troch rokov prebiehať. Jej prvú časť – vybudovanie linky na prípravu alternatívneho paliva – sa síce firme môže podariť zrealizovať aspoň do známej fázy „prvého zatnutia krompáčom“, čiže predstieraním aktivity do nekonečna. Druhú časť projektu – vybudovanie závodu na pyrolýzne zhodnotenie odpadu (viď vyššie) – sa však s vysokou pravdepodobnosťou zrealizovať nepodarí.

4.) Nie je jasné, aká bude finálna dohodnutá cena za ukladanie odpadu na skládku. **V dodatku, ktorý sa má schváliť, cena uvedená nie je.** Jej výpočet odkazuje na neprehľadné predchádzajúce zmluvy a dodatky. V dôvodovej správe firma OZÓN Hanušovce tvrdí, že finálna cena bude vychádzať zo sumy 33,02 €/tonu bez DPH. Už to je však cena, ktorá patrí k tým vyšším v slovenskom prostredí – stačí si ju skonfrontovať s dostupnými cenníkmi iných prevádzkovateľov skládok na Slovensku. V predchádzajúcom dodatku k zmluve medzi Technickými službami a OZÓN-om z roku 2010 si obe strany dohodli podozrivo skokové zvýšenie ceny z 21,31 € na 33,02 € za tonu odpadu. [V okolí Prešova pritom pôsobia prinajmenšom dvaja konkurenční prevádzkovatelia skládok odpadov](#) [6], takže **ak by sa mesto Prešov nechcelo vyhýbať súťaži, tak súťaž by mohla vygenerovať veľmi solídne zlacnenie služieb pre Prešovčanov.**

5.) **Existuje dôvodný predpoklad, že dodatok je v silnom rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.** Ten totiž *zakazuje uzatvoriť dodatok k zmluve, ak by sa jeho obsahom menil podstatným spôsobom pôvodný predmet zákazky, dopĺňali alebo menili podstatným spôsobom podmienky, ktoré by v pôvodnom postupe zadávania zákazky umožnili účasť iných záujemcov alebo uchádzačov, alebo ktoré by umožnili prijať inú ponuku ako pôvodne prijatú ponuku, alebo zvyšovala cena plnenia alebo jeho časti alebo menila ekonomická rovnováha zmluvy v prospech úspešného uchádzača.*

Záver

Projekt, ktorý má zlepšiť spôsob nakladania s odpadom v meste, stojí na hlinených nohách. Ak by sa ho aj náhodou podarilo zrealizovať, jeho návratnosť budú celkom zbytočne kryť Prešovčania zo svojich peňaženiek.

Mesto Prešov sa tak pripravuje na zápis do knihy rekordov v zámernom obchádzaní pravidiel súťaže. Ak poslanci zastupiteľstva potvrdia v pondelok návrh mesta, potom Prešov bude mať uzavretú zmluvu so súkromnou firmou už **na 36 rokov** – bez toho, aby sa aspoň raz pokúsilo vysúťažiť lepšiu cenu na trhu.

Aktualizované 17.6.2014: Dobrá správa na záver, [mestské zastupiteľstvo v Prešove návrh na schválenie dodatku k zmluve odmietlo](#) [7].

[Blog bol pôvodne publikovaný na stránkach týždenníka TREND.](#) [8]

Tagy: [Prešov](#) [9]
[verejné obstarávanie](#) [10]